

LAUSUNTO/Eduskunnan maa- ja metsätalousvaliokunta

Lausuntona esitän muutoksia ja kommentteja (**punaisella**) seuraaviin kohtiin hallituksen esitykseen eduskunnalle laiksi metsityksen määräaikaisesta tukemisesta.

1 § Lain tavoite

Tämän lain tavoitteena on metsitystä tukemalla lisätä metsäpinta-alaa ja hiilinieluja sekä vähentää kasvihuonekaasujen päästöjä metsitettävillä kohteilla luonnon monimuotoisuutta heikentämättä.

Lain tavoitteen saavuttaminen toteutetaan paremmin sisällyttämällä laki metsityksen määräaikaisesta tukemisesta sekä siihen suunnitellut määrärahat (16 milj.€) osaksi nykyistä Kemeratukea.

Perustelut:

Lakiesitys lisää hallinnollista byrokratiaa. Lain toteuttaminen vaatii lisäresursseja. Metsittämistuen rinnalla pitäisi olla myös vanhan Kemerelain sisältämä kevyempi tuki peltojen metsitykseen, jolla korvattiin ilmaiset taimet, muokkaus ja mahdollinen heinän kemiallinen torjunta.

6 § Metsitystuen myöntämisen edellytykset

Metsitystuen myöntämisen edellytyksenä 5 §:ssä säädetyn lisäksi on, että alue, jolle metsitystukea haetaan:

- 1) on luontaisesti ja vesitaloudeltaan metsänkasvatukseen sopiva;
 - 2) on vähintään 0,5 hehtaarin suuruinen yhtenäinen, keskimäärin vähintään 20 metriä leveä alue;
 - 3) on sellainen, että sen metsitys ei heikennä luonnon monimuotoisuutta;
 - 4) on sellainen, että sen metsitys ei olennaisesti vaikeuta avoimen maaseutumaiseman säilyttämistä eikä ole vastoin maankäyttö- ja rakennuslain (132/1999) mukaisia kaavarajoitteita;
 - 5) ei ole aiemmin ollut metsitettynä valtion rahoituksella maa- ja metsätalouden rakennepoliittisista toimenpiteistä annetun lain (1303/1994) 15 §:n 2 momentin nojalla pellon metsittämisestä annettujen säännösten tai kestävän metsätalouden rahoituksesta annetun lain (1094/1996) nojalla ja uudelleen raivattu maatalousmaaksi taikka muutoin ollut metsitykseen liittyen julkisen tai yksityisen rahoituksen kohteena taikka ei ole samanaikaisesti vireillä olevan muun julkiselle tai yksityiselle toimijalle toimitetun hakemuksen kohteena metsittämistä varten lukuun ottamatta 10 §:n 3 momentissa tarkoitettua toimintatapaa.
 - 6) on sellainen, että sillä ei ole aloitettu mitään metsittämisen perustamistoimenpiteitä.
- Metsitystukea ei saa myöntää joulukuusien kasvattamiseksi.
- Valtioneuvoston asetuksella annetaan tarkemmat säännökset luontaisesti ja vesitaloudeltaan metsänkasvatukseen sopivista alueista ja alueellisten seikkojen huomioon ottamisesta.

Tuensaannin edellytyksenä yhteensä vähintään 0,5 ha:n ala, joka voi muodostua myös useammasta lohkoista. ELY- keskus ottaa kantaa lohkojen soveltuvuudesta metsitykseen pinta-alasta riippumatta.

Perustelu:

On olemassa myös alle 0,5 ha:n aloja joita on tarkoituksenmukaista metsittää. Jos alle 0,5 ha:n aloja ei hyväksytä hakemukseen, on todennäköistä että paljon soveltuvia alueita jää metsittämättä.

20 §

Metsitystuen takaisinperintä

Metsitystuki peritään takaisin tuensaajalta, joka ei omistus- tai hallinta-aikanaan ole noudattanut metsitystuen ehtoja ja metsitysvelvoitetta. Takaisinperinnän vuoksi lakkaa alueen metsitysvelvoite. Metsitystuen takaisinperinnän perusteista säädetään muutoin valtionavustuslaissa. Valtionavustuslain 28 §:n 2 momentin nojalla metsitystuen takaisinperintään ei saa enää ryhtyä, kun kymmenen vuotta on kulunut viimeisen hoitopalkkion erän maksamisesta. Jos kyse on metsitetyn alueen säilyttämistä metsitysvelvoitteen mukaisena metsämaana koskevan velvoitteen rikkomisesta, valtionavustuslain 28 §:n 2 momentissa tarkoitettu määräaika lasketaan kuitenkin velvoitteen voimassaoloajan päättymisestä.

Jos tuki on maksettu useassa erässä, valtionavustuslain 24 §:ssä tarkoitettua korkoa takaisinperittävälle määrälle on maksettava viimeisestä metsitystuen maksatuksesta tai tuen loppuun maksamisesta lukien. Mainitun pykälän mukaista korkoa on maksettava siihen päivään, jona metsäkeskus tekee 4 momentissa tarkoitetun esityksen Ruokavirastolle.

Metsäkeskuksen on tehtävä Ruokavirastolle esitys metsitystuen takaisinperimiseksi, jos sen tietoon tulee valtionavustuslain 21 tai 22 §:ssä säädetty takaisinperinnän peruste. Sen jälkeen Ruokavirasto päättää tuen takaisinperinnästä. Jos takaisinperittävä määrä on enintään 100 euroa, se saadaan jättää perimättä.

Metsäkeskuksen on tehtävä Ruokavirastolle esitys metsitystuen takaisinperimiseksi myös, jos sen tietoon tulee, että tuki on myönnetty yleisen de minimis –asetuksen säännösten vastaisesti.

Ruokaviraston on tällöin määrättävä tuki takaisinperittäväksi.

Jos metsitystuen myöntämiseen on sovellettu yhteisomistuksessa olevia kiinteistöjä koskevia menettelysäännöksiä, tukea ei 1 momentista poiketen voida periä takaisin sellaiselta yhteisomistajalta, joka ei ole ottanut vastaan tukea, ellei tällainen yhteisomistaja tai uusi yhteisomistaja ole itse osallistunut tuen takaisinperimisen perusteena olevaan toimintaan.

Metsitystuen takaisinperintään ei saa enää ryhtyä, kun toteutusilmoituksen toimittamisesta on kulunut 10 vuotta.

Perustelut:

Yhdenmukainen käytäntö muiden Kemeratukien kanssa. Pisimmillään kahdenkymmenen vuoden takaisinperintäaika on kohtuuttoman pitkä.

21 §

Metsäkeskuksen valvontatehtävä

Metsäkeskus valvoo ja tarkastaa metsitystuen myöntämiseen ja maksamiseen liittyviä edellytyksiä ja metsitystukeen liittyvien velvoitteiden noudattamista. Valvonnasta ja tarkastuksesta säädetään valtionavustuslain 15–17 §:ssä. Tarkastukseen sovelletaan lisäksi, mitä hallintolain (434/2003) 39 §:ssä säädetään. Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa. Metsäkeskuksen on annettava tuensaajalle mahdollisuus maastotarkastuksessa tai muussa tarkastuksessa todettujen puutteiden korjaamiseen, jos puutteet ovat vähäisiä ja kohtuullisen helposti korjattavissa.

Metsäkeskuksen tehtävänä on myös metsitystukea koskevien tietojen säilyttäminen ja kokoaminen yleisessä de minimis –asetuksessa edellytetyllä tavalla.

Maa- ja metsätalousministeriön asetuksella säädetään metsäkeskuksen tehtäviin kuuluvien tarkastusten määrästä ja kohdentamisesta sekä muista valvonnan järjestämisen teknisistä yksityiskohdista.

Onko tarpeellinen lause?

Tarkastusta ei saa suorittaa pysyväisluonteiseen asumiseen käytettävissä tiloissa.

Kävimme lakiesitystä läpi pikaisesti Pihtiputaan maaseutuhallinnon palaverissa 02.11.2020. Valitettavasti lausunnon antamiseen oli vähän aikaa, ja muiden työkiireiden johdosta jäi varmasti jotain oleellista lausumattakin. Mielestäni tärkeää olisi ottaa opiksi edellisen peltöjen metsittämiseen liittyvät ongelmat, jotka koskivat hallintoa sekä yksittäisten peltöjen metsittämistä. Varsinkin niitä peltöjä joita metsitettiin vaikka ed. alueet olisivat sopineet hyvin viljelyyn ja joille olisi ollut vuokraaja tai ostaja.

Kivijärvellä 03.11.2020



Erkki Leppänen
maaseutusihteeri